בסוד שיח

מאיר: "פנו לרבין שיקיים הבטחותיו"

אהרון מאיר

מאת שאול שיף

קבוצת האישים מהמחנה הדתי־ציוני, שתמכו ביצחק רבין לכהונת ראש ממשלה במסגרת "תנועת האזרחים למען יצחק רבין", קיבלו קשה את הפרסומים בכלי התקשורת, כי האוצר מתכוון לקצץ באורח משמעותי מתקציב הישיבות התיכוניות והאולפנות. חלקם אמר לי: אנו רואים בזה הפרה של ההתחייבות, שניתנה לנו עם הצטרפותנו לתנועה, כי יצחק רבין לא יתן יד לפגוע במוסדות החמ"ד לסוגיו.

אחד המופתעים היה הבנקאי ואיש העסקים, אהרון מאיר. "תגובתי היתה שלילית למשמע הכוונה לפגוע בתקציב הישיבות התיכוניות. לא רק אני הופתעתי, ואני יודע שנעשו פעולות מצד הזוגים שתמכו ביצחק רבין, כדי לסכל את המגמה הזאת של האוצר. על־פי התקשורת העניין הזה תוקן על־גבה של ש"ס, מדוע הוחלט ככה אינני יודע...

אם הדבר לא היה בא על תיקונו. היינו הולכים לראש הממשלה ומבקשים קיום ההבטחות שניתנו, שלא יבולע לחינוך הדתי. אני סבור שראש הממשלה ושר הבטחון, יצחק רבין לא ידע כלל על הכוונה לקצץ בתקציב הישיבות התיכוניות והאולפנות, ומשנודע לו הדבר פעל בהתאם, לדברי מר מאיר "חוג תומכי רבין", מבית מדרשה של הציונות הדתית, מתכוון לשמור על המסגרת הזאת. "איני מוסמך לומר איזה אופי תישא פעילות החוג, אבל בקרוב הדברים יהיו ידועים. במסגרת ההתכנסות הזאת – אומר מר מאיר – יעלו גם הנושאים הבעייתיים והפוגעים בציבור הדתי־לאומי.

במחנה הליכאי, והדבר גם בא לידי ביטוי ב"יתד נאמן", טוענים, כי כל הסיפור הזה של קיצוץ כספי הישיבות התיכוניות והאולפנות והפגיעה התקציבית שתוכננה בסעיפי המוצעות הדתיות, לא היה אלא משחק מבויים שנועד להעניק יוקרה לשר הפנים, אריה דרעי הנתון בלחצים מצד הציבור הדתי־ראשיו, וכמובן מצד ציבור התושבים בי"ש.

למיטב ידיעתי המהלך כולו לא היה מתוכנן ושרים בכירים ב"עבודה" אמרו לי, כי לא ברור להם מדוע החליט יצחק רבין לתת יוקרה לאריה דרעי במקום להרב יהודה עמיטל וד"ר יהודה בך מאיר, שפנו אליו בעניין זה והוא הבטיח להם שהעניין יתוקן. לחילופים, שאלו מדוע לא נטל היוזקרה לעצמו?

המינהל ירד מסדר היום

סגן שר החינוך והתרבות, הרב משה מאיה ביקר השבוע במשרדי "החינוך העצמאי" בירושלים, כדי לדון עם ראשיו על הסכסוך העדתי בכמה ממוסדות "בית יעקב" בירושלים. כפי שפורסם, קיים מיתח רב בין הורים אשכנזים לבין הורים ספרדים בכמה ממוסדות "בית יעקב", על רקע תביעות הורים, שמיכסות הבנות הספרדיות בכיתות, לא יעלה על אחוז מסויים, משפחות ספרדיות חרדיות החליטו להיאבק במגמה לאבלס כיתות רק בבנות ספרדיות, ודעד הפעולה מטעמן החלים להוציא הוצאה את הסכסוך המתמשך בעניין זה, ובליווי תקשורתי.

במהלך היין עמו, אמר סגן השר הרב משה מאיה, כי עניין מינהל החינוך הוחרדי ירד מסדר היום וכי ש"ס אינה מתכוונת לשוב אליו.

כדי לפתור את בעיית "הכיתות הספרדיות" נאו ראשי החינוך העצמאי בדברים עם נציגים מ"מועצת חכמי ש"ס". ב"מועצת החכמים" נדרשו לסוגיה זו הרבנים שלום כהן ושבתאי אשכנזי. מנהיג "מועצת החכמים", הרב שלמה הנניה מבקש עתה הצעה האומרת, כי בחסות "מועצת החכמים" ותחת המטריה של "החינוך העצמאי",

יקום מעין "בית יעקב", שבו יתחנכו בנות על ברכי מורשת יהדות המזרח. בש"ס אומרים, כי כ"כשם שהחסידים פתחו "בית יעקב" מיוחד לבנות ממשפחות חסידיות, לאחר שנוצרה מתיחות בין חסידים לבין ליטאים, עם הקמת "דגל התורה", כך אנחנו נפתח בקומה זקופה "בית יעקב" משלנו".

שאלנו את סמנכ"ל החינוך העצמאי, הרב אברהם יוסף ליזרזון, כיצד קרה הדבר שביהדות החרדית קיימת מתיחות כה חריפה על רקע עדתי, עד כדי כך, שהורים אשכנזים מפעילים לחצים כבדים, כדי שכיתות "ירוללו" מבנות ספרדיות?

אומר הרב ליזרזון:

אנחנו מקדישים מאמצים כבירים ובלתי נלאים, כדי למצוא פתרונות, לבעייה הרגישה הזאת, החברתית והאנושית. צר לנו ובואב לנו על התתרחשויות והאירועים שהיו בימים האחרונים ב"בית יעקב", אך אנחנו מלאי תקווה, ויש לנו יסוד להאמין, שתמצא הדרך להשביע את רצון כל הצדדים.

מר־חיים משיב לחיים חפר

ממלא־מקום ראש עיריית ירושלים, עמוס מר־חיים מוזכר כמי שיירש את מקומו של תדי קולק, כאשר יחליט לפרוש מראשות עיריית ירושלים. מר־חיים זוכה להערכה רבה מצד הציבור הדתי לאומי והחרדי גם יחד, והוא שומר על "מאזן רגישות" ביחסיו עם כל מרכיבי האוכלוסיה בעיר.

השבוע הטריח עצמו ממלא־מקום ראש העיר לטקס לציון תחילת העבודות לבניית סניף "בני־עקיבא" ברמות. חבר מועצת העיר והנהלתה, שמואל שקדי יזם הקמת שלושה מבנים לסניפי "בני־עקיבא" בירושלים, וברמות הולך ונבנה סניף הגדול מבין השלושה, כדי לשרת את צרכי האוכלוסיה המקומית.

בלי שנקב בשמו של חיים חפר, שבאחרונה פגע בגסות בתנועת "בני־עקיבא", הביע מר־חיים הסתייגות מדבריו, בהמטירו דברי שבח רבים על "בני עקיבא" ועל הציונות הדתית. בין היתר אמר מר־חיים, כי "הציונות הדתית משלבת תורה ועבודה, הגשמה ויראת שמיים, מעשה וחסד. ויותר על חלק מאלה אינו ציונות דתית. מעשה בלי תורה יש אחרים, ותורה בלי מעשים גם יש אחרים. שילובן של ההגשמה ויראת שמים, הן היסוד האיתן לבית "בני־עקיבא" שייבנה כאן, שיהיה בית ועד למעשים טובים".

העתונאים משחיזים עטם נגד "בייגה"

כמה מהעיתונאים הבוטים בתחום הכלכלה, הביעו השבוע אכזבה רבה מהצעת התקציב, שהניח שר האוצר, אברהם (בייגה) שוחט על שולחן הממשלה. כמה מהם החליטו להשחיז עטם ולתת ביטוי להסתייגותם מהצעת התקציב, שלא ביישמה, לדעתם, אפילו חלק ממבול ההבטחות שנתנה מפלגת העבודה במהלך מערכת הבחירות לכנסת ה־13. אם יקיימו את אשר אמרו, הרי ששר האוצר יהיה הקורבן הראשון של התקשורת מבין השרים בממשלת יצחק רבין. על־פי שניים מהבוטלטים בין הכתבים הכלכליים, שר האוצר החדש אינו נהנה מגיבוי מפלגתי ראוי לשמו, וכוחו בגוי על יצחק רבין בלבד, שהנושא הכלכלי אינו עומד בדיוק ראשון על סדר־יומו. מר רבין הנתון עתה ראשו ורובו בסוגיה המדינית עם סוריה והפלשתינאים, מעוניין בשקט בלכלי, עד שיעלה בידו להצביע על הישג מדיני משמעותי אחד. אמנם הצ'ק על עשרה מיליארד דולר, הלוואה, נראה כמונה בכיסו, אך הלוואה זו אינה נחשבת הישג משום שעל־פי כל הפרשנים, במצוקתו עם המצביע היהודי, ג'ורג' בוש היה מעניק את ההלוואה בסופו של דבר גם ליצחק שמיר.

"בייגה" שוחט נראה כרגע "שר אוצר חלש, שייאלץ להתקפל כל שני וחמישי לפי בקשות שמעון שבס או ראש הממשלה עצמו".

בניגוד להערכה קשה זו, כותב שורות אלו סבור, כי שר האוצר החדש עוד יפתיע את כל מבנאי השחורות על סיכויי הצלחתו. שוחט אינו נמנה על השרים שנתנים "להתכסח" עם עמיתיהם, ובאילוצים שבו הוא פועל כרגע, שום

שר האוצר "בייגה" שוחט

שר אוצר אחר לא היה פועל אחרת מכפי שהוא נהג. במשברי קופת־חולים והמורים לא ייתר שוחט מעבר למה שקבע לעצמו כבר בראשיתם, וכאשר תעמוד עקשנותו למבחן בנושא הנראה לו עקרוני לא יצליח איש להזיזו, כולל ראש הממשלה.

בגין הפתיע והופיע לחתונה

ח"כ בנימין זאב בגין המתכוון להתמודד על ראשות הליכוד, קבע לעצמו כלל שלא להשתתף בחתונות, בריתות וכיו"ב של חברי מרכז המפלגה, כדי שלא יוכלו לטעון כלפיו "למה כיבדת בנוכחותך את ראובן ואותי התרמת". כלל זה היה נקוט בידיו עד לתקופה האחרונה, טרם שה"פריימריס" נכונו להילוח גבוה, בניצוחו של ח"כ בנימין (ביבי) נתניהו. השבוע נראה היה, כי ח"כ בגין החליט לחרוג ממנהגו בלתוך הנסיבות. השבוע השיא ח"כ יעקב שמאי, "האיש החזק" של הליכוד בהסתדרות את בתו באחד מאולמות העיר טבריה. בעיצומה של השמחה נכנסו לאולם ח"כ בנימין בגין עם חברו הטוב ח"כ דן מרידור. כולם נראו בשטח כולל ח"כ דוד לוי, שיחסיו עם יעקב שמאי היו מעורערים, לאחר שנטש את מתנהו לטובת מתנהו של שר הבטחון לשעבר, משה ארנס. לשבחו של ארנס ייאמר, כי למרות שנטש את הפוליטיקה זכר לח"כ שמאי את התייצבות במתנהו והרחיק עד לטבריה, כדי להוכיח שאינו שוכח חברים. היחידי שלא נראה באולם היה יו"ר סיעת הליכוד, ח"כ משה קצב.

ח"כ בני בגין אינו נרתע מהמסע הנמרץ של ח"כ ביבי נתניהו בתקשורת ובסניפים. הוא נערך למסע בחירות קצר ומרוכז והוא מאמין שיעלה בידו לצבור מספר קולות לא מבוטל. קבוצת יהולומנים בעלת אמצעים מתכוננת בימים אלה, כדי לרכז כספים למסע הבחירות של ח"כ בני בגין. כמה מרמזויות המפתח בליכוד הכריזו על עצמם כניסיוניים במירוץ על ההנהגה כדי

חיל בני בגין

לראות כיצד "תאוגנו" אריאל שרון, ביבי נתניהו, דוד לוי ובני בגין.

מיהו חרדי?

בג"ץ יידרש, ככל הנראה, בקרוב לסוגיה מילוז חרדי? השאלה תועמד לדיון על־ידי חב"ד, לאחר שנתברר לה, כי ש"ס ו"אגודת ישראל" מבקשות לפסול אותה מלקבל כספים יחודיים לפעולות תרבות.

סיפור המעשה:

בתקציב המדינה נכלל בשנה שעברה סעיף המייעד 19 מיליון ש"ח לפעילות תרבותית בקרב הציבור החרדי. קרוב ל־40 עמותות הגישו בקשה לקבל הקצבה מסעיף זה. לאחר שהמחלקה לתרבות תורנית במשרד החינוך והתרבות בחנה את הבקשות מצאה, כי על־פי הקריטריונים מגיע לארבע עמותות של חב"ד סכום של 6 מיליון ש"ח בקירוב. ש"ס ואגו"י התקשו לעכל את הנתון הזה מאחר והם ייעדו את רוב הכספים לעמותות הקשורות בהן: "דגל ירושלים", "תורה ויהדות לעם", "אל המעיין" ו"תורתה".

לאחר שישבו שבעה נקיים איך לטרפד את ההקצבה למוסדות חב"ד, אימצו סיעון שמאחר וחב"ד קשורה לחינוך הממלכתי־דתי אין היא ראויה להיכלל בקריטריון של "תרבות תרדית".

פקידי משרד החינוך והתרבות טענו, כי "המצאה" זו לא תעמוד בבג"ץ וההחלטה בנושא זה עברה לעיונם של מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ובולון אורלב והיועצים המשפטיים של המשרד.

המאבק סביב נושא זה נמשך כבר כששה חודשים ועתה נמסרה הסוגיה לטיפולו של סגן שר החינוך והתרבות מטעם ש"ס, הרב משה מאיה. הרב מאיה שיגר בימים אלה מכתב לפקידים בכירים במשרדו ובו הוא קובע מיהו חרדי. בין היתר סבור הרב מאיה, כי חרדי הוא מי שהציבור מזהה אותו כחרדי, והשאלה אם חב"ד מוכרת כחרדית או לא, תוכרע, מינהלית, רק כאשר יחולקו הכספים היתודיים. לפי שעה עמותות המזוהות עם המפד"ל הצהו מרשימת הזכאים, בנימוק שאין הן מוכרות בציבור כחרדיות. בעניית חב"ד תובא קרוב לוודאי בבית המשפט העליון ובעבר כבר הוכיחה תגובה זו כי אין היא מהססת לפנות לערכאות אלו כדי להשיג צדק.

פורת: לעשות כל מאמץ להפיל הממשלה

המהלכים של הממשלה הזאת מובילים, לפי המצטייר, לנסיגה מלאה ברמת הגולן, ולכן יש לעשות כל מאמץ, כדי להפיל את הממשלה. ח"כ חנן פורת שאמר זאת מתכוון להיפגש בימים הקרובים עם ראשי הישובים ברמת הגולן, כדי לתכנן פעולות רבות היקף, שימנעו את נסיגת הגולן ומסירתו לסורייה.

"אין שום ספק" – סבור ח"כ פורת – "שמנקודת מבטם של הסורים, הם לא יהיו מוכנים לשום דבר שיהיה פחות מהמתכונת שנקבעה בהסכמי "קמפ־דיוויד", קרי: נסיגה עד הסנסימטר האחרון.

הם היו מוכנים, אולי, לקבל את הגולן בשלבים ולהסכים לפירוזו החלקי, אבל ב"הכל־או" פירוש הדבר נטישת הגולן".

ח"כ פורת מסביר שבתוכר הסימטריה הזאת, בין ההסכמה שלנו שהגולן אינו שייך לישראל (במצהרה) לבין התביעה הנחושה הסורית – אין ספק מה תהיה התוצאה. "בספוז של דבר יוצגו הדברים בצורה הבינלאומית ביותר בפני הציבור, כאילו הגולן הוא מכשול לשלום". ח"כ פורת אומר, כי אנשי הגולן צריכים להבין, שהמאבק שלהם אינו יכול להיות מנותק מהמאבק על יהודה ושומרון וירושלים. "הסיכוי לעמוד במבחן נעוץ בכך שתושבי הרמה לא ישלו את עצמם שהם יכולים לעשות שבת לעצמם, ומכאן ואילך יתלכדו עם כל הכוחות הנאמנים לארץ־ישראל".

ח"כ פורת מתכוון להיפגש עם חברי הקיבוצים והישובים באצבע הגליל ובבקעת הירדן, כדי להעמידם על סכנת אבדן הגולן. "שיהיה ברור, אין מדובר פה בפשרה, אלא על ויתור מוחלט. ככל שמוקדם יותר תיפסק השאגנות של אזרחי ישראל והישובים בגולן ובי"ש, כך קיים סיכוי שניתן יהיה לעצור את המירוץ אחר הזיתורים".